

Podnebne spremembe pomembno vplivajo na pridelavo hrane

Sporočilo za medije

Ljubljana, 14. maj 2021; **Vsako leto 15. maja, na svetovni dan podnebnih sprememb, se spomnimo na pomen podnebja in vremenskih razmer na pridelavo hrane, zlasti v sadjarstvu, zelenjadarstvu, poljedelstvu in vinogradništvu. Vsakoletne spomladanske pozebe, suše, poplave, toča in neurja za pridelovalce hrane predstavljajo velik izziv in zahtevajo resne prilagoditve pridelave. Kmetijska podjetja že spreminjajo načine pridelave, uvajajo nove sorte, ki so odpornejše na vremenske vplive, spreminjajo tehnologije, to pa posledično vpliva na višje stroške pridelave. Neizbežne postajajo protitočne mreže, protiinsektne mreže, namakalni sistemi in oroševanje, številni pa pridelavo usmerjajo v kontrolirana okolja (rastlinjake). Za vse to potrebujemo ustrezno znanje, inovacije in investicije. Dolgoročno potrebujemo tudi učinkovit sistem zavarovanja.**

V zadnjih nekaj letih je kmetijstvo podvrženo številnim negativnim posledicam podnebnih sprememb. Zaradi toplejšega podnebja se zaznava tudi večji pojav bolezni in škodljivcev. Podnebne spremembe pa imajo tudi nekatere pozitivne posledice na kmetijstvo, kot so gnojilni učinek zaradi povečane koncentracije ogljikovega dioksida, daljša vegetacijska doba in primernejše temperaturne razmere za gojenje toplotno zahtevnih rastlin. Prihodnost kmetijstva v Evropi temelji na zelo ambicioznih ciljih, ki so zapisani v strategiji »od vil do vilic«. Omenjena strategija izhaja iz novega evropskega zelenega dogovora, katerega glavni cilj je, da Evropa postane prva podnebno nevtralna in trajnostna celina do leta 2050. To se bo lahko doseglo le z zagotovitvijo ustreznih finančnih mehanizmov, ki bodo podpirali naložbe v okolju prijazne tehnologije, razvoj inovacij in s tem učinkovitejšo rabo naravnih virov. Tako bi v novem proračunskem obdobju EU morale biti 40 % skupnega proračuna za kmetijstvo namenjenih podnebnim ukrepom in 30 % sklada za pomorstvo in ribištvo namenjenih podnebnim ciljem.

V obstoječem programskem obdobju je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) sofinanciralo investicije v sisteme oroševanja v višini od 50 do 90 odstotkov. Največja težava, ki se pojavlja pri dejanski realizaciji tega ukrepa je dostop do vodnih virov in pridobitev ustreznih dovoljenj. MKGP v okviru podukrepa 4.1 iz Programa razvoja podeželja, ki je namenjen prilagoditvi kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe sofinancira nakup in postavitev protitočnih mrež, naložbe v rastlinjake s pripadajočo opremo, v namakalne sisteme in opremo za zaščito proti slani. V letu 2021 bo predvidoma ponovno objavljen javni razpis v višini 20 milijonov evrov.

Boštjan Kozole, predsednik Sekcije za sadjarstvo pri GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij opozarja, da bo nujno potrebno poiskati ustrezne rešitve za prihodnost sadjarstva. Znatno večjo pozornost bo potrebno usmeriti predvsem v tehnološke rešitve, v agrotehnične ukrepe in nakup specialne mehanizacije. Prav tako tudi v postavitev protitočnih mrež, namakalne sisteme in oroševanje ter vzpostavitev ustreznega načina zavarovanja, iz katerega

bi se v primeru naravnih nesreč lahko črpala potrebna finančna sredstva za odpravo posledic. Poudarja tudi, da bo za obstoj in nadaljnji razvoj sadjarske panoge ključnega pomena vlaganje v znanje ter krepitev prenosa dobrih praks in vpeljave inovacij v prakso s pomočjo stroke. Izpostavlja, da bodo vsemu temu morali slediti tudi zastavljeni cilji v strateškem načrtu skupne kmetijske politike po letu 2023 in dodaja, da je nova kmetijska politika zagotovo najambicioznejša do zdaj in da mnoge pridelovalce hrane postavlja pred številne nove izzive.

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS

Dodatne informacije:

Mag. Anita Jakuš, anita.jakus@gzs.si; 041 791 224